

VESTIČARSKA VRSTA

Ponovitev

- 1. Kako razlikujemo novinarsko od druge medijske produkcije?*
- 2. Kako delimo stalne oblike novinarskega sporočanja?*

Ponovitev

1. Epistemološki, funkcijski, metodološki, organizacijski kriterij

2. A) Informativna - interpretativna ZVRST

- vtis objektivnosti

- avtor distanciran

- inf. funkcija

- vtis subjektivnosti

- avtor angažiran

- interpretativna funkcija

B) Družine tipičnih diskurzov: VRSTE (predmet, funkcija, naslovnikovo pričakovanje, kom. situacijo)

1. vestičarska

2. poročevalska

3. reportažna

4. pogovorna

1. komentatorska

2. člankarska

3. portretna

Vestičarska vrsta

- kratka vest*
- razširjena/dolga vest*
- vest v nadaljevanju*
- naznanilo*

Dogodki, o katerih obveščajo žanri vestičarske vrste

- praviloma pretekli, redkeje dogodki, ki naj bi se šele zgodili (naznanilo)
- so sami po sebi razumljivi
- po obsegu ožji, saj štejejo relativno malo prvin
- majhni ali manjši po velikosti

Bralec želi biti obvešččen čim hitreje!

AŽURNO SPOROČANJE!

- **NE** poglobljeno informiranje ali iskanje vzrokov.
- Odgovarjanje zgolj na tista naslovnikova vprašanja, ki sprašujejo po **identifikacijskih znakih dogodka**.
- Avtorjeva drža: **čim bolj nevtralna!**

KRATKA VEST

- *KAJ se je zgodilo?*
- *KJE se je zgodilo?*
- *KDAJ se je zgodilo?*
- *KDO so bili nosilci dogodka?*

S KATERIM VPRAŠANJEM ZAČETI?

Najprej odgovor na vprašanje, ki je za dogodek in naslovnika najbolj bistven!

1) Zgradba kratke vesti

Najbolj avtomatiziran žanr → *enodelna shema*.
Oblika pravokotnika, ena poved do en odstavek. Brez uvoda in zaključka.

VČASIH TUDI KAKO IN ZAKAJ; ker je
povezano s KAJ → NI JASNE RAZMEJITVE

NASLOV: kratek, informativen, jasen,
nedvoumen

JEDRO: kraj, od koder novinar poroča, +
odgovori na štiri vprašanja

Podpis: z začetnicami imena in priimka,
*agencijske vesti z virom, npr. STA, Reuters.*⁸

-
- Kratki, preprosti stavki.
 - Stvaren, jasen, jedrnat jezik, brez oklepajev in pomišljajev.
 - Osebe identificirane z imenom in priimkom ter funkcijo. Tudi prvič omenjena znana imena.
 - Prvič omenjena organizacija zapisana s celim imenom, kasneje pri poznanih in pogosto uporabljenih kratice.

osebek - povedek - predmet

aktiv namesto pasiva **NE VELJA VEDNO**

NE: novinarjevi namigi, prikriti nasveti,
predlogi pri delanju zaključkov, mnenja,
vrednostne sodbe!

Uporabljalaj:

- **krajše besede** namesto daljših
- **znane izraze** namesto manj znanih
- **konkretne izraze** namesto abstraktnih
- **razumljive besede** namesto zapletenih ali prevečkrat uporabljanih fraz

Primer kratke vesti:

Bruselj zamrznil izplačilo dveh zahtevkov

Ljubljana, Bruselj - Evropska komisija je začasno zamrznila izplačilo dveh zahtevkov za subvencije za razvoj podeželja iz Slovenije, vrednih 18,3 milijona evrov. Državni sekretar na kmetijskem ministrstvu Franc But je pojasnil, da ta izplačila niso izgubljena, ampak samo začasno preložena. STA

2) RAZŠIRJENA/DOLGA VEST

OSNOVNA 4 VPRAŠANJA

+ POJASNJUJE **VZROKE:**

ZAKAJ se je zgodilo?

+ POJASNJUJE **NAČIN:**

KAKO se je zgodilo?

+ NAKAZUJE **POSLEDICE**

Dolžina odvisna od dogodka!

Zgradba dolge vesti

Več povedi do več odstavkov.

OBLIKA OBRNJENE PIRAMIDE

**Najprej odgovori na vprašanja, ki so
za dogodek najpomembnejša!**

GLAVA = NASLOV (nekoliko daljši) + lahko
tudi **PODNASLOV**

JEDRO: kraj, od koder novinar sporoča, +
besedilo

PODPIS z začetnicami imena in priimka

Primer dolge vesti:

V zlatarni zagrozila s pištolo
Roparja na Fužinah odnesla za pet milijonov tolarjev
nakita

Ljubljana - Zlatarstvo Dolinar v ulici Nove Fužine v Ljubljani sta včeraj okrog pol enajstih oropala zakrinkana in oborožena neznanca. Takoj ko sta vstopila v prodajalno, sta s pištolo zagrozila prodajalki in si po prvih podatkih policije **nagrabila** za približno pet milijonov tolarjev zlatarskih izdelkov ter pobegnila v neznano.

Roparja sta visoka od 180 do 190 centimetrov, suhe postave, oblečena sta bila v temnejša oblačila. Eden je imel na glavi svetlo kapo s ščitnikom, čez glavo si je potegnil žensko nogavico, drugi pa si je obraz zakrival s temnejšo ruto in na glavi prav tako nosil kapo s ščitnikom.

Policisti ju še iščejo in prosijo vse, ki kar koli vedo o dogodku ali roparjih, naj pokličejo na 113.

J. S.

V paru ugotovite napake v dolgi vesti:

V eksploziji umrl delavec

Rače - V Tovarni kemičnih izdelkov Pinus na Grajskem trgu v Račah (tu proizvajajo predvsem škropiva, umetna gnojila in pesticide) je umrl 36-letni delavec. Kot smo že poročali, je v obratu za čiščenje tehnoloških vod v soboto nekaj minut pred 12. uro odjeknila eksplozija, nato pa je zagorelo. Gasilci so ogenj hitro pogasili, med gašenjem pa so našli truplo enega izmed delavcev, po neuradnih informacijah Mirana Kurnika iz Rač.

Močna eksplozija naj bi odjeknila v kotlu, v katerem so delavci mešali razne snovi. Kljub temu pa do onesnaženja okolja ni prišlo, saj ima Pinus svoj lovilni bazen. Kolikšna je škoda na objektu (posledice eksplozije so najbolj opazne na strehi) še ni znana, po prvih ocenah pa ni velika, saj proizvodni prostori in skladišča podjetja niso bili poškodovani. Vzrok tragične nezgode še ni povsem pojasnjen, zato pristojne službe nadaljujejo s preiskavo.

M. R.

Popravljeno:

V eksploziji umrl delavec

Rače - V Tovarni kemičnih izdelkov Pinus na Grajskem trgu v Račah (tu proizvajajo predvsem škropiva, umetna gnojila in pesticide) **TO JE NEPOMBNO; V VESTEH NI TREBA POJASNJEVATI KAKŠNE KEMIČNE IZDELKE** je umrl 36-letni delavec. Kot smo že poročali, je v obratu za čiščenje tehnoloških vod v soboto nekaj minut pred 12. uro odjeknila eksplozija, nato pa je zagorelo. Gasilci so ogenj hitro pogasili, med gašenjem pa so našli truplo enega izmed delavcev, **po neuradnih informacijah Mirana Kurnika iz Rač NE SMEŠ PO NEURADNIH INFORMACIJ SPOROČITI IME; SENZACIONALIZEM; PRAVICA DO ZASEBNOSTI PRETEHTA PRAVICO JAVNOSTI DO OBVEŠČENOSTI; NI RAZLOGA ZA SPOROČITEV IMENA.**

Močna eksplozija **naj bi NI PREVERJENO** odjeknila v kotlu, v katerem so delavci mešali razne snovi. **Kljub temu pa do onesnaženja okolja ni prišlo KDO TO PRAVI?**, saj ima Pinus svoj lovilni bazen. Kolikšna je škoda na objektu **(posledice eksplozije so najbolj opazne na strehi)** še ni znana, po prvih ocenah **pa ni velika KAKŠNA? VIR? TO JE VREDNOSTNA OCENA NOVINARJA; INTERPRETACIJA**, saj proizvodni prostori in skladišča podjetja niso bili poškodovani. Vzrok tragične nezgode še ni povsem pojasnjen, zato pristojne službe nadaljujejo s preiskavo.

M. R.

3) VEST V NADALJEVANJU

Pogosta na radiu in televiziji. **Ažurno obveščanje o najnovejših podrobnostih večkrat na dan.**

Dogodki, ko vseh podatkov ni možno povedati naenkrat: požari, letalske nesreče, teroristični napadi, jedrske nesreče ...

Nove informacije + navezava na znano informacijo

Kaj vem, česar včeraj še nisem vedel in kar bi bralec moral vedeti?

Vest v nadaljevanju: primer 1

Sevanje ovira hlajenje s helikopterji

Tokio - Izredne razmere se danes nadaljujejo. Helikopterji so dopoldne po lokalnem času štirikrat polili vodo na pregrete reaktorje. Vodo so morali zaradi visoke stopnje sevanja zlivati med preletom. S helikopterji so reaktorja poskusili ohladiti že včeraj, vendar je bil poskus zaradi visokega sevanja neuspešen. Inženirji poskušajo tudi vzpostaviti električno energijo v hladilnem sistemu.

Vest v nadaljevanju: primer 2

Helikopterji hladijo reaktorje v Fukušimi

Tokio - Vojaški helikopterji z vodo zalivajo poškodovano japonsko nuklearno Fukušima v novem poskusu ohladitve pregretih reaktorjev, potem ko jim včeraj to ni uspelo zaradi visoke stopnje sevanja.

Vest v nadaljevanju: primer 3

Reaktorje v Fukušimi hladijo z vojaškimi helikopterji

Tokio - Japonska vojska danes ponovno poskuša jedrske reaktorje ohladiti s helikopterji. Hlajenje tretjega reaktorja je prednostna naloga. Zaradi zelo visoke stopnje sevanja helikopterji vodo na reaktorje zlivajo v naletu, v približno dvajsetih minutah so opravili štiri nalete, poročajo agencije. Pri hlajenju reaktorskega goriva naj bi kmalu uporabili tudi enajst posebnih vodnih topov. Število žrtev se je medtem povzpelo čez pet tisoč.

- Problem povezava hlajenja in žrtev; Žrtve česa?

4) NAZNANILO

- Obveščča o **bodočih** dogodkih. Napisano v prihodnjiku.
- Izpostavlja dogodke, ki si zaslužijo **posebno pozornost**.
- Deluje hkrati kot **obvestilo in vabilo**.

Zgradba naznanila

- Krajše naznanilo enako kot kratka vest.
- Daljše naznanilo enako kot dolga vest.

Razlika le v času dogodka!

Primer naznanila:

Svečke v spomin na Srebrenico

Ljubljana - Člani Amnesty International Slovenije bodo v ponedeljek ob 20. uri na Tromostovju simbolično prižgali svečke ter se tako spomnili desete obletnice in žrtev pokolov v Srebrenici.

K. Ž.